

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 616/2018-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 40 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva podľa čl. 31 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) a b) a čl. 21 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 187/2015-40 zo 14. júla 2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžsk 11/2016 z 27. júna 2018 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“ alebo „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 40 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva podľa čl. 31 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) a b) a čl. 21 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 187/2015-40 zo 14. júla 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžsk 11/2016 z 27. júna 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

2.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako poistenec Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. (ďalej aj „žalovaná“ alebo „zdravotná poisťovňa“), podal návrh na kúpeľnú starostlivosť. Všeobecný lekár v návrhu uviedol indikačnú skupinu č. B IV/2 a hlavnú diagnózu E 11.72. Kúpeľná komisia (revízny lekár zdravotnej poisťovne) schválila žalobcovi 20. februára 2015 návrh na kúpeľnú starostlivosť a určila mu skupinu B. Oznámením o schválení úhrady kúpeľnej starostlivosti v skupine B z 23. februára 2015 mu žalovaná oznámila schválenie úhrady kúpeľnej starostlivosti v skupine B s číslom indikácie IV/2 v trvaní 21 dní. Podaním z 20. apríla 2015 požiadal žalobca o prehodnotenie indikácie kúpeľnej liečby, uvádzajúc, že vzhľadom na amputáciu ľavej nohy v stehne mal byť zaradený do skupiny A pod č. XXVII/3 – Stavby po úrazoch alebo operáciách pohybového ústrojenstva vrátane operácií medzistavcovej platničky a operácií s použitím kĺbovej náhrady, ktoré sú sprevádzané oslabením svalovej sily alebo obmedzenou pohyblivosťou kĺbov, prípadne obrnami do 12 mesiacov po úraze alebo po operácii. Žalovaná listom č. Z 124621/2015 z 27. mája 2015 oznámila žalobcovi, že jeho návrh na kúpeľnú liečbu bol vypísaný indikujúcim lekárom v súlade s platnou legislatívou pre indikačnú skupinu IV/2 – B, podľa ktorej táto indikačná skupina má určenú úhradu z verejného zdravotného poistenia typom B. Kúpeľná komisia žalovanej jeho návrh schválila v tejto indikačnej skupine tak,

ako bolo žiadané jeho indikujúcim lekárom, pričom zdravotná poisťovňa nemá právomoc meniť indikačnú skupinu poistenca určenú v návrhu lekárom, ktorý ho vyplnil.

2.2 Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu žalovanej správnu žalobu, ktorú krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 187/2015-40 zo 14. júla 2016 zamietol a nepriznal mu právo na náhradu trov konania. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 9 Sžsk 11/2016 z 27. júna 2018 kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

3.1 Sťažovateľ namieta, že jeho právo na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť (čl. 40 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 31 listiny) bolo porušené tým, že nemohol spolurozhodovať pri poskytovaní liečebnej starostlivosti, čím bol vylúčený z účasti na procese poskytovania zdravotnej starostlivosti. Sťažovateľ taktiež tvrdí, že úprava podmienok rozsahu a spôsobu poskytovania kúpeľnej zdravotnej starostlivosti nemá zákonnú úpravu, ale ich podrobná úprava je obsiahnutá v interných predpisoch zdravotných poisťovní a jeho právo na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť malo byť porušené aj tým, že všeobecné súdy podľa neho nedostatok zákonnej právnej úpravy pri schvaľovaní kúpeľnej starostlivosti nevykladali na ťarchu tvorcu právnej normy, ale na ťarchu sťažovateľa.

3.2 Sťažovateľ ďalej tvrdí: „*Všeobecná zdravotná poisťovňa a. s. nemá zo zákona oprávnenie určovať dokedy môže pacient využiť poukaz na kúpeľnú liečbu. Takéto oprávnenie zákon o zdravotných poisťovniach tomuto orgánu nezveril a teda je takýto postup svojvoľný.*“ Tým malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3.3 V ďalšej časti svojej sťažnosti napádal sťažovateľ charakter rozhodnutia zdravotnej poisťovne, ktorým nebolo vyhovené jeho žiadosti o zmenu indikácie kúpeľnej liečby: „*Sťažovateľ pred krajským a najvyšším súdom tvrdil, že ak orgán verejnej správy*

rozhoduje o právnom nároku je povinný vydať riadne rozhodnutie, ktoré obsahuje všetky náležitosti. Takéto rozhodnutie orgán verejnej správy vydá nielen v prípade, ak sa jeho procesný postup riadi všeobecným predpisom o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. Správny poriadok), ale aj v prípade, ak sa riadi postupom ustanoveným v špeciálnom právnom predpise, akým je napríklad zákon o rozsahu zdravotnej starostlivosti. Z obsahu zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti je zrejmé, že žalovaný nemal žiadne ustanovenie, ktoré upravuje procesný postup zdravotných poisťovní. Z tohto dôvodu, ak sa zdravotná poisťovňa nemohla riadiť procesnými ustanoveniami osobitného zákona a neriadila sa ani všeobecným predpisom o správnom konaní - Správnym poriadkom, jej postup nespĺňa podmienku zákonnosti.“ Sťažovateľ ďalej tvrdí, že v konaní, v ktorom zdravotná poisťovňa nevyhovela jeho žiadosti o zmenu indikácie kúpeľnej liečby, nemal postavenie účastníka konania. Podľa sťažovateľa „V danom prípade najvyšší súd nedal odpoveď na námietku sťažovateľa súvisiacu s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu ktorou sťažovateľ namietal, že nemohol v konaní schválení kúpeľnej starostlivosti uplatniť svoje práva účastníka konania... Sťažovateľ má zato, že tým, že mu nebolo umožnené byť účastníkom konania kde sa rozhodovalo o jeho právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch a tým, že bol zbavený práva podať vo veci odvolanie, nakoľko o tejto možnosti nebol poučený a nebol oprávnený podávať návrhy napr. na výber kúpeľného domu, vyjadrovať sa k indikácii lekára došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

3.4 Sťažovateľ tiež namieta, že krajský súd mal porušiť jeho základné právo na verejné vyhlásenie rozsudku podľa čl. 142 ods. 3 ústavy tým, že mu neoznámil termín vyhlásenia rozsudku na jeho e-mailovú adresu napriek tomu, že o to požiadal. Argumentáciu najvyššieho súdu, ktorý uviedol, že toto pochybenie nepovažoval za vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť a vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, považoval sťažovateľ za svojvoľnú, pretože je podľa neho v rozpore s princípom právnej istoty a konštantnou judikatúrou: „Sťažovateľ má preto zato, že jeho právo konať

pred súdom upravené v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo na verejné vyhlásenie rozsudku postupom Krajského súdu v Bratislave pri vyhlásení rozsudku sp. zn. 1S 187/2015 zo dňa 14.7.2016 zaručené v čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v danom prípade porušené bolo.“

3.5 Sťažovateľ považuje napadnuté rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu za arbitrárne a svojvoľné aj z dôvodu porušenia zásady právnej istoty, pretože súdy rozhodli inak ako v obdobných veciach v minulosti. Taktiež najvyšší súd napriek námietkam sťažovateľa nepredložil vec veľkému senátu najvyššieho súdu, pričom mu túto povinnosť ukladal zákon.

3.6 Sťažovateľ ďalej uvádza: *„Sťažovateľ vo veci podal Krajskému súdu v Bratislave žiadosť o sprístupnenie elektronického súdneho spisu sp.zn.1 S 187/2015. Po sprístupnení elektronického súdneho spisu bolo zistené, že v elektronickom súdnom spise na Krajskom súde v Bratislave sa vedú nasledovné písomnosti:*

a/ Zaslania vyjadrenia ku KS žalobcovi,

b/Výzva žalovanému na vyjadr. ku KS.

Iné písomnosti v elektronickom súdnom spise Krajský súd v Bratislave nevedie.“

Sťažovateľ teda namieta, že elektronický súdny spis má obsahovať všetky písomnosti súdu, teda aj rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu a ďalšie písomnosti. Sťažovateľ preto tvrdí, že nevedením elektronického súdneho spisu v úplnej podobe mu bolo jeho právo účastníka konania na nazretie do elektronického súdneho spisu odňaté, čím krajský súd porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

3.7 Napokon sťažovateľ poukazuje na to, že postupom zdravotnej poisťovne došlo k porušeniu čl. 21 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, a to tým, že vo svojom vyjadrení k správnej žalobe zdravotná poisťovňa uviedla, že *„... nedisponuje a ani nemôže disponovať všetkými informáciami o kúpeľoch, preto požiadavku sťažovateľa týkajúcu sa bezbariérového prístupu treba*

považovať za jeho individuálnu požiadavku ktoré si už poistenec na základe konkrétnych údajov zaslaných mu od žalovaného preveruje sám. Zároveň zdravotná poisťovňa uviedla, že zmluvnou stranou dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím je Slovenská republika ako štát. Zmluvnou stranou tohto dohovoru nie je ani žalovaný ani kúpele. Z medzinárodných zmlúv nevyplývajú priame povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám, ale zmluvným štátom. Legislatíva Slovenskej republiky neustanovuje rozsah v akom má odporca informovať o kúpeľoch ktorých môžu absolvovať liečbu. Preto ak je sťažovateľ toho názoru, že neboli dodržané jeho práva vyplývajúce mu z predmetného dohovoru, má možnosť sa obrátiť na príslušné inštitúcie a žiadať nápravu príslušnej slovenskej legislatívy.“, avšak podľa sťažovateľa „zdravotná poisťovňa ako štátna organizácia má realizovať záväzky štátu a rovnako ako iné štátne orgány je viazaná Dohovorom o právach osôb so zdravotne ťažkým postihnutím.“. Tým, že krajský súd a ani najvyšší súd „nepodali výklad namietaných ustanovení a ponechali žalovaného v jeho záveroch, že na zdravotnú poisťovňu sa Dohovor o právach osôb so zdravotne ťažkým postihnutím nevzťahuje.“, mali porušiť aj jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 18 000 €, čo odôvodnil tým, že nemohol včas absolvovať kúpeľnú liečbu, a tým, že konanie pred krajským súdom a najvyšším súdom trvalo spolu 3 roky a 6 mesiacov.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 1 S 187/2015 zo dňa 14.7.2016 a konaním ktoré mu predchádzalo porušil právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť upravené v článku čl. 40 ústavy a článku 31 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľa na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základné právo na verejné vyhlásenie rozsudku zaručené v čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej

republiky a právo vyhľadávať, prijímať a šíriť informácie upravené v článku 21 ods. 1 a článku 9 ods. 1 písmeno a, b/ Dohovoru o právach osôb so zdravotne ťažkým postihnutím.

2. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9Sžsk/11/2016 zo dňa 27.6.2018 a konaním ktoré mu predchádzalo porušil právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť upravené v článku čl. 40 ústavy a článku 31 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľa na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo vyhľadávať, prijímať a šíriť informácie upravené v článku 21 ods. 1 a článku 9 ods. 1 písmeno a, b/ Dohovoru o právach osôb so zdravotne ťažkým postihnutím.

3. Zrušuje sa rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9 Sžsk/11/2016 zo dňa 27.6.2018.

4. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 187/2015 zo dňa 14.7.2016 a vec sa vracia tomuto orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

5. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie v sume 18.000,- eur a Najvyšší súd SR je povinný vyplatiť sťažovateľovi túto sumu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9.1 Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že je advokátom, a preto môže v konaní pred ústavným súdom vystupovať vo vlastnom mene.

9.2 V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo Trestného poriadku.

9.3 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov z 21. mája 2015, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, v § 429 ods. 2 umožňuje výnimky z povinnosti obligatórneho zastúpenia advokátom pri dovolaní, ak je:

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

9.4 Sťažovateľ je v prípade tejto ústavnej sťažnosti sám kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), a teda je „osobou, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa“, a z toho dôvodu ústavný súd nevyžaduje, aby v rámci príloh k svojej sťažnosti prikladal aj kvalifikované splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným

súdom, ako to vyžadovala doterajšia judikatúra ústavného súdu. Táto doterajšia judikatúra ústavného súdu bola prekonaná práve doplnením § 31a do zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11.2 Podľa čl. 40 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

11.3 Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

11.4 Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

11.5 Podľa čl. 31 listiny každý má právo na ochranu zdravia. Občania majú na základe verejného poistenia právo na bezplatnú zdravotnícku starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

11.6 Podľa čl. 6 ods. 1 každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

11.7 Článok 9 ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím znie takto: S cieľom umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli

žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života, zmluvné strany prijímú príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach. Tieto opatrenia, ktoré budú zahŕňať identifikáciu a odstraňovanie prekážok a bariér brániacich prístupnosti, budú sa vzťahovať okrem iného na

a) budovy, cesty, dopravné a iné vnútorné a vonkajšie zariadenia vrátane škôl, obytných budov, zdravotníckych zariadení a pracovísk;

b) informačné, komunikačné a iné služby vrátane elektronických a pohotovostných služieb.

11.8 Podľa čl. 21 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím zmluvné strany prijímú všetky príslušné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli uplatňovať právo na slobodu prejavu a presvedčenia vrátane slobody vyhľadávať, prijímať a šíriť informácie a myšlienky na rovnakom základe s ostatnými, a to prostredníctvom všetkých foriem komunikácie podľa vlastného výberu, v zmysle definície uvedenej v článku 2 tohto dohovoru, a to aj tým, že

a) osobám so zdravotným postihnutím budú poskytovať informácie určené širokej verejnosti v prístupných formátoch a technológiách vhodných pre rôzne druhy zdravotného postihnutia, a to včas a bez dodatočných nákladov;

b) budú akceptovať a umožnia osobám so zdravotným postihnutím používať posunkové jazyky, Braillovo písmo, augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu, ako aj ďalšie prístupné prostriedky, spôsoby a formáty komunikácie podľa ich vlastného výberu v oficiálnej komunikácii;

c) budú vyžadovať od súkromných subjektov, ktoré poskytujú služby širokej verejnosti okrem iného aj prostredníctvom internetu, aby osobám so zdravotným postihnutím poskytovali informácie a služby v prístupných a použiteľných formátoch;

d) budú nabádať prostriedky masovej komunikácie vrátane poskytovateľov informácií cez internet, aby svoje služby sprístupnili osobám so zdravotným postihnutím;

e) budú uznávať a podporovať používanie posunkových jazykov.

11.9 Podľa § 7 ods. 3 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov choroby, pri ktorých sa kúpeľná starostlivosť plne alebo čiastočne uhrádza na základe verejného zdravotného poistenia, indikačné podmienky a dĺžka liečebného pobytu sú uvedené v Indikačnom zozname pre kúpeľnú starostlivosť, ktorý tvorí prílohu č. 6.

Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov poskytnutie kúpeľnej starostlivosti schvaľuje príslušná zdravotná poisťovňa na návrh lekára uvedeného pri jednotlivých indikáciách zoznamu podľa odseku 3.

II.A K namietanému porušeniu označených práv krajským súdom

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

13. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci

na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

14. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

15. Z obsahu sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 187/2015-40 zo 14. júla 2016 vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti. Konanie o kasačnej sťažnosti bolo skončené napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv prvostupňovým rozsudkom krajského súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou namietaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom postupom (a rozsudkom) krajského súdu. Keďže vzhľadom na už uvedené skutočnosti na prerokovanie tejto časti sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, túto časť sťažnosti odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16.1 Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa elektronického súdneho spisu (bod 3.6), ktorá sa týka postupu krajského súdu, ústavný súd podotýka, že sťažovateľ túto námietku nepredniesol vo svojej kasačnej sťažnosti, preto sa ňou najvyšší súd nezaoberal.

Túto námietku vzniesol po prvýkrát až vo svojej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 149/04, III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, II. ÚS 30/09). Keďže sťažovateľ námietku týkajúcu sa možného porušenia jeho práv spočívajúcu v nekompletnom vedení elektronického súdneho spisu nevyužil (už) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd nemal právomoc ani na prerokovanie tejto časti sťažnosti, preto ju rovnako (ako v bode 15) musel odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16.2 Len na okraj k tomuto bodu ústavný súd dodáva, že výpis z elektronického spisu, ktorý predložil sťažovateľ ako prílohu svojej sťažnosti, obsahuje upozornenie, že uvedené údaje majú len informatívny charakter. Teda takto získané informácie (z elektronického súdneho spisu, pozn.) nemajú pre stranu v konaní akúkoľvek záväznú relevanciu na rozdiel od hmotného súdneho spisu. Obsah elektronického súdneho spisu, ktorý má pre stranu v konaní iba informatívny charakter, preto ani nemôže byť podkladom na porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

II.B K namietanému porušeniu označených práv najvyšším súdom

17. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00,

II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

18.1 K sťažovateľovým námietkam o porušení jeho práva na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť (bod 3.1) ústavný súd uvádza, že obsahom tohto práva nie je plnenie subjektívnych želaní pacienta v tom zmysle, že pacient by mal sám rozhodovať, na čo má nárok pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti (v tomto prípade pri poskytovaní kúpeľnej starostlivosti). Základného práva na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť sa v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy možno domáhať len v medziach zákonov, ktorými sa vykonávajú jednotlivé aspekty tohto základného práva. Pri rozhodovaní o indikácii kúpeľnej liečby pacienta a schvaľovaní úhrady za kúpeľnú starostlivosť ide o zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

18.2 Najvyšší súd v napadnutom rozsudku k zákonnej úprave schvaľovania kúpeľnej zdravotnej starostlivosti uviedol: *«Na základe verejného zdravotného poistenia sa plne alebo čiastočne uhrádza kúpeľná starostlivosť, ak nadväzuje na predchádzajúcu ambulantnú zdravotnú starostlivosť alebo ústavnú zdravotnú starostlivosť. Kúpeľná starostlivosť na účely tohto zákona je zdravotná starostlivosť poskytovaná v prírodných liečebných kúpeľoch a v kúpeľných liečebniach. Choroby, pri ktorých sa kúpeľná starostlivosť plne alebo čiastočne uhrádza na základe verejného zdravotného poistenia, indikačné podmienky a dĺžka liečebného pobytu sú uvedené v Indikačnom zozname pre kúpeľnú starostlivosť, ktorý tvorí prílohu č. 6. Poskytnutie kúpeľnej starostlivosti schvaľuje príslušná zdravotná poisťovňa na návrh lekára uvedeného pri jednotlivých indikáciách zoznamu podľa odseku 3 (§ 7 ods. 1 až 4 zákona č. 577/2004 Z. z.). Podľa bodu 1 prílohy č. 6 k zákonu č. 577/2004 Z. z., návrh na kúpeľnú starostlivosť vypisuje lekár špecialista uvedený v tabuľkovej Časti indikačného zoznamu pre kúpeľnú starostlivosť alebo lekár*

poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre dospelých alebo poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast na základe nálezu príslušného lekára špecialistu...

Tvrdenia sťažovateľa, že žalovaná nepostupovala pri posúdení jeho návrhu na kúpeľnú starostlivosť v súlade so zákonom, preukázané neboli. Kúpeľná starostlivosť sa schvaľuje podľa zákona č. 577/2004 Z. z. a na základe zdravotného stavu poistenca ju navrhuje ošetrojúci (všeobecný, odborný) lekár, ktorý vyplní tlačivo „Návrh na kúpeľnú starostlivosť“. K návrhu priloží všetky potrebné výsledky vyšetrení, prípadne odporúčania. Na základe indikačnej skupiny, ktorú ošetrojúci lekár uvedie v návrhu, je liečba zaradená do spôsobu úhrady typu A alebo B.

Zdravotná poisťovňa na základe údajov uvedených ošetrojúcim lekárom v návrhu odsúhlasí úhradu kúpeľnej starostlivosti. V prípade, že zdravotný stav nespĺňa zákonom stanovené podmienky na schválenie kúpeľnej liečby alebo sa k nej vyskytujú kontraindikácie, úhradu zamietne.

Kasačný súd (najvyšší súd, pozn.) sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu uvedeným v napadnutom rozsudku, že žalovaná nemá právomoc meniť indikačnú skupinu poistenca, ktorú mu v návrhu určí ošetrojúci lekár. Z § 7 ods. 4 zákona č. 577/2004 Z. z. vyplýva, že príslušná zdravotná poisťovňa je oprávnená schvaľovať poskytnutie zdravotnej starostlivosti na základe návrhu predloženého poistencom, avšak nie je oprávnená prehodnocovať zaradenie hlavnej diagnózy pacienta do indikačnej skupiny, ani nie je oprávnená posudzovať jeho zdravotný stav. Príslušná zdravotná poisťovňa je podľa názoru kasačného súdu oprávnená iba požadovať poskytnutie ďalších informácií alebo údajov od poistenca v prípade, že ich potrebuje na svoje rozhodnutie o schválení úhrady kúpeľnej liečby.

Je nepochybné, že ošetrojúci lekár pozná zdravotný stav a celú zdravotnú anamnézu daného pacienta najlepšie a podľa názoru kasačného súdu vie najobjektívnejšie zhodnotiť, ktorá diagnóza je hlavná a do akej indikačnej skupiny ju za účelom rozhodovania o návrhu na kúpeľnú starostlivosť zaradiť. Ak mal sťažovateľ akékoľvek výhrady ohľadom údajov uvedených jeho ošetrojúcim lekárom v návrhu, mohol a mal to s ním prekonzultovať osobne a v prípade nesúhlasu nemal s údajmi uvedenými v návrhu svojim podpisom vyjadriť súhlas, čo sťažovateľ urobil.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že vo svojej žiadosti v záhlaví presne uviedol, v ktorom kúpeľnom zariadení (Piešťany - Hotel Máj) požaduje poskytnutie kúpeľnej starostlivosti a tejto žiadosti nebolo vyhovené, kasačný súd uvádza, že každé kúpele sa špecializujú na konkrétne choroby a túto špecializáciu je potrebné rešpektovať. Ak na hlavnú diagnózu existuje viacero dostupných kúpeľov a pacient patrí do skupiny B, môže v návrhu uviesť preferované kúpele, pričom jedinou podmienkou na výber konkrétneho miesta je, že dané zariadenie má oprávnenie liečiť diagnózu stanovenú pacientovi. Súčasťou oznámenia o schválení úhrady kúpeľnej starostlivosti je aj zoznam kúpeľov, ktoré sa špecializujú na ochorenie určené pacientovi a z tohto zoznamu si pacient môže vybrať zariadenie, ktoré preferuje.»

18.3 Z uvedeného je zrejmé, že všeobecné súdy vychádzali pri posudzovaní postupu zdravotnej poisťovne pri schvaľovaní úhrady za kúpeľnú starostlivosť z platného znenia zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a z príloh tohto zákona. V rámci uvedeného preto neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že schvaľovanie kúpeľnej liečby zdravotnou poisťovňou nie je upravené zákonom, ale iba internými predpismi zdravotnej poisťovne (toto tvrdenie sťažovateľa je zjavne nepodložené, pretože na inom mieste sťažnosti tvrdí, že predmetné interné predpisy zdravotnej poisťovne mu do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu neboli sprístupnené, pozn.), a následne ani tvrdenie, že pochybenie všeobecných súdov malo spočívať v tom, že údajný nedostatok právnej úpravy vykladali na ťarchu sťažovateľa.

18.4 Ústavný súd nespochybňuje právo pacienta aktívne sa zúčastňovať na procese zdravotnej starostlivosti. S poukazom na skutkové okolnosti tohto prípadu je ale očividné, že k naplneniu tohto práva má v prvom rade dôjsť v rámci konzultácie pacienta so všeobecným lekárom pred podaním návrhu na kúpeľnú starostlivosť. Zdravotná poisťovňa v rámci rozhodovania o schválení úhrady za kúpeľnú starostlivosť nemá právomoc meniť indikačnú skupinu kúpeľnej starostlivosti pacienta. V danom prípade je s ohľadom na to, akú snahu vyvinul sťažovateľ na zmenu indikácie kúpeľnej starostlivosti

(žiadosť o zmenu adresovaná zdravotnej poisťovni, dva stupne konania v rámci správneho súdnictva a ústavná sťažnosť), až zarážajúce, že sa o skupinu a číslo indikácie kúpeľnej starostlivosti vôbec nezaujímal u svojho všeobecného lekára, ktorého požiadal o vypísanie návrhu na kúpeľnú starostlivosť (aspoň tak to vyplýva z jeho sťažnosti adresovanej ústavnému súdu). Na záver k tomuto bodu ešte ústavný súd podotýka, že číslo indikácie kúpeľnej liečby XXVII/3, na ktorú mal sťažovateľ podľa vlastného tvrdenia nárok, sa podľa tabuľkovej časti prílohy č. 6 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov vzťahuje na poistencov, ktorí nedovŕšili 18. rok veku (všetky čísla indikácie, ktoré sa začínajú XX sa vzťahujú na poistencov, ktorí nedovŕšili 18. rok veku, pozn.), čo zjavne nie je prípad sťažovateľa. Z už zhrnutej argumentácie preto podľa ústavného súdu nevyplýva možnosť porušenia čl. 40 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 31 listiny napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

19.1 V ďalšej časti svojej sťažnosti napádal sťažovateľ charakter rozhodnutia zdravotnej poisťovne o neschválení jeho žiadosti o zmenu čísla indikácie kúpeľnej liečby a postavenie samotného sťažovateľa ako účastníka v tomto konaní (bod 3.3), čo spojil s porušením svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19.2 Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (porov. I. ÚS 117/05). Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že

medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy majú charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformulujú základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

19.3 Súd nemusí rozhodovať v súlade s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanoveniami zákona upravujúcimi náležitosti odôvodnenia rozsudku.

19.4 V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012).

19.5 Najvyšší súd v napadnutom rozsudku k charakteru rozhodnutia zdravotnej poisťovne uviedol: „*žalovaná nepochybila, keď nevydala rozhodnutie, ale formou listu mu (sťažovateľovi, pozn.) objasnila dôvody, ktoré ju viedli k nevyhoveniu jeho žiadosti na zmenu indikačnej skupiny. Zo žiadneho zákona totiž nevyplýva povinnosť žalovanej vydať vo veci takejto žiadosti rozhodnutie...*

V prejednávanej veci je osobitným zákonom zákon č. 577/2004 Z. z., ktorý neodkazuje na použitie správneho poriadku a ani nestanovuje povinné náležitosti v prípade

posudzovania nesúhlasu pacienta so zaradením do indikačnej skupiny a kódom hlavnej diagnózy, na základe ktorej príslušná zdravotná poisťovňa schvaľuje poskytnutie kúpeľnej starostlivosti.

Kasačný súd (najvyšší súd, pozn.) v zhode s právnym názorom krajského súdu uvádza, že s poukazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu ako aj najvyššieho súdu môžu byť predmetom preskúmania súdom i také rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, pokiaľ menia, rušia alebo ktorými môžu byť priamo dotknuté práva určitého subjektu. Pre posúdenie, či určitý akt podlieha prieskumu, je dôležitá otázka, aké sú jeho dôsledky a aký dopad majú na právnu sféru dotknutého subjektu. Krajský súd dospel podľa názoru kasačného súdu k správnenému záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej podlieha súdnemu prieskumu.

Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie žalovanej je individuálnym správnym aktom, pri jeho vydávaní bola žalovaná povinná postupovať v súlade so základnými zásadami správneho konania, medzi ktoré patrí zásada súčinnosti a tiež zásada materiálnej pravdy. Na druhej strane nebolo povinnosťou žalovanej vydať o žiadosti sťažovateľa rozhodnutie, ktoré by malo obsahovať základné náležitosti ustanovené správnym poriadkom pre rozhodnutie správneho orgánu.“

19.6 Najvyšší súd sa správne stotožnil so záverom krajského súdu, že napadnuté rozhodnutie zdravotnej poisťovne o neschválení žiadosti sťažovateľa o zmenu čísla indikácie kúpeľnej liečby podlieha súdnemu prieskumu. Takéto právne posúdenie je v súlade s judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej predmetom preskúmania súdom môžu byť aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa v zmysle uvedených podmienok súdneho prieskumu a ustálenej súdnej praxe považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy (napr. I. ÚS 692/2016). V námietkach sťažovateľa týkajúcich sa napádanej formy rozhodnutia zdravotnej poisťovne v tomto kontexte absentuje príčinná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a porušením jeho základného práva na súdnu ochranu, pretože všeobecné súdy sa jeho podnetmi proti predmetnému rozhodnutiu zdravotnej poisťovne zaoberali relevantným

spôsobom. Takisto v predmetnom prípade neobstojí tvrdenie, že sťažovateľ nebol účastníkom konania, pretože zdravotná poisťovňa relevantným spôsobom odpovedala na žiadosť sťažovateľa a po podaní správnej žaloby sťažovateľom prebehli dva stupne konania v rámci správneho súdnictva.

20. Obdobnou absenciou príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu trpí aj námietka sťažovateľa, že zdravotná poisťovňa nemá právo určovať, dokedy môže pacient využiť poukaz na kúpeľnú liečbu (bod 3.2). Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti vôbec nevysvetlil, ako sa táto okolnosť týka rozhodnutia zdravotnej poisťovne o neschválení jeho žiadosti o zmenu čísla indikácie kúpeľnej liečby a následných napadnutých rozsudkov vydaných v rámci správneho súdnictva.

21. K námietke sťažovateľa, že najvyšší súd v predmetnej veci rozhodol v rozpore s ustálenou judikatúrou a nepredložil vec na prejednanie veľkému senátu (bod 3.5), ústavný súd uvádza, že hoci sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti citoval viacero rozhodnutí najvyššieho súdu aj ústavného súdu, ktoré zakotvovali princíp predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a taktiež požiadavky, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, tak neuviedol žiadne obdobné rozhodnutie (t. j. vo veci zmeny indikácie kúpeľnej liečby zdravotnou poisťovňou), od ktorého sa mal najvyšší súd napadnutým rozsudkom odchýliť. Sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu je preto aj v tomto bode zjavne neopodstatnené.

22.1 K námietke sťažovateľa týkajúcej sa verejného vyhlásenia rozsudku (bod 3.4) najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uviedol: „*Konanie v danej veci začalo dňa 30.07.2015, t. j. za účinnosti OSP (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, pozn.) a za účinnosti OSP bolo taktiež vyvesené oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku, ktorý bol vyhlásený dňa 14.07.2015, t. j. už za účinnosti SSP. Predchádzajúca právna úprava (OSP) na rozdiel od súčasnej právnej úpravy (Civilný sporový poriadok) neustanovovala povinnosť súdu doručovať na*

žiadosť účastníka konania písomnosť na jeho elektronickú adresu. Táto povinnosť vznikla súdu až účinnosťou CSP.

Je potrebné prisvedčiť sťažovateľovi, že krajský súd pochybil, keď mu napriek jeho žiadosti uvedenej v stanovisku zo dňa 11.06.2016 k vyjadreniu žalovanej k žalobe neoznámil termín vyhlásenia rozsudku na e-mailovú adresu, avšak takéto pochybenie krajského súdu nepovažoval kasačný súd za vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť a vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu...

Podľa § 25 SSP (zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov, pozn.), ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.“

22.2 Ústavný súd sa v tomto bode stotožňuje s hodnotením najvyššieho súdu, že krajský súd pochybil, keď sťažovateľovi neoznámil termín vyhlásenia rozsudku na jeho e-mailovú adresu, hoci ju tento súd oznámil. Ústavný súd v tejto súvislosti zároveň poznamenáva, že predmetný rozsudok bol vyhlásený verejne (ani sťažovateľ v sťažnosti netvrdil, že by napadnutý rozsudok krajského súdu nebol vyhlásený verejne, resp. termín verejného vyhlásenia nebol oznámený na úradnej tabuli krajského súdu), sťažovateľ o vyhlásenom rozsudku vedel, keďže podal proti nemu v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom. V konečnom dôsledku sa preto pochybenie krajského súdu neprejavilo v obmedzení prístupu sťažovateľa k súdu a ani v inom aspekte jeho základného práva na súdnu ochranu, a to ani vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, ktorý sa touto námietkou sťažovateľa vznesenou v rámci kasačnej sťažnosti riadne zaoberal a primerane svoje závery zdôvodnil.

23.1 Posledná námietka sťažovateľa sa napokon týka porušenia Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (bod 3.7). Ústavný súd sa v rámci tohto bodu zaoberal iba argumentáciou sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu najvyššieho súdu, pretože tento sťažovateľ označil v petite svojej ústavnej sťažnosti aj ako porušovateľa čl. 21 ods.1 a čl. 9

ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím na rozdiel od zdravotnej poisťovne, proti ktorej smeruje hlavná námietka sťažovateľa uvedená v bode 3.7 (sťažnosť v časti proti napadnutému rozsudku a postupu krajského súdu ústavný súd už odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu, pozn.).

23.2 Najvyšší súd v napadnutom rozsudku neposkytol výklad čl. 21 ods.1 a čl. 9 ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, pretože pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti nemá najvyšší súd právomoc vykladať články medzinárodných zmlúv podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Ústavný súd navyše podotýka, že to ani nebolo predmetom prieskumu najvyššieho súdu v rámci správneho súdnictva, pretože tento bol určený samotným sťažovateľom v kasačnej sťažnosti (posúdenie, či zdravotná poisťovňa bola oprávnená pri schválení návrhu na kúpeľnú starostlivosť zmeniť sťažovateľovi indikačnú skupinu), a preto ak aj najvyšší súd v napadnutom rozsudku neposkytol výklad čl. 21 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, nemohol tým porušiť základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu. Z pozície súdu rozhodujúceho v rámci správneho súdnictva (preskúmaním zákonnosti rozhodnutia a postupu zdravotnej poisťovne pri neschválení návrhu na zmenu indikácie kúpeľnej liečby) sa tiež nemohol dopustiť porušenia práva sťažovateľa ako osoby so zdravotným postihnutím podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (aby mohol žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života) a ani porušiť jeho práva na slobodu prejavu a presvedčenia vrátane slobody vyhľadávať, prijímať a šíriť informácie a myšlienky na rovnakom základe s ostatnými, a to prostredníctvom všetkých foriem komunikácie podľa vlastného výberu v prístupných formátoch a technológiách vhodných pre rôzne druhy zdravotného postihnutia (čl. 21 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím).

24. Ústavný súd teda konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom konaní, ktoré vyústilo do vydania napadnutého rozsudku, ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, ich aplikácia bola v súlade s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia riadne odôvodnil tak, že tým vytvoril preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez akýchkoľvek známok svojvôle. Odôvodnenie rozsudku a právny názor

najvyššieho súdu ústavný súd hodnotí ako ústavne aprobovateľné, logické a materiálne i formálne im nemožno vytknúť nesúlad s princípmi základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani s princípmi základného práva na ochranu zdravia a bezplatnú zdravotnú starostlivosť podľa čl. 40 ústavy a čl. 31 listiny a princípmi obsiahnutými v čl. 21 ods.1 a čl. 9 ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. Predmetný rozsudok najvyššieho súdu je z pohľadu už popísaných záverov ústavne udržateľný a v tomto smere neexistuje ústavne relevantný dôvod na vyslovenie porušenia ústavných práv sťažovateľa po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto odmieta sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2018